

ΔΗΜΟΣ ΚΑΙΣΑΡΙΑΝΗΣ

Εκπόνηση Επιχειρησιακού Σχεδίου Εξασφάλισης Κοινοχρήστων και Κοινωφελών Χώρων του Δήμου Καισαριανής

***Χρηματοδοτικό Πρόγραμμα: «Δράσεις Περιβαλλοντικού Ισοζυγίου» 2021
Α.Π.2 «Αστική Αναζωογόνηση & Λοιπές Δράσεις Περιβαλλοντικού Ισοζυγίου»***

Η δράση χρηματοδοτείται από το Πράσινο Ταμείο.

ΠΡΑΣΙΝΟ ΤΑΜΕΙΟ

Πίνακας Περιεχομένων

1. Εισαγωγικό σημείωμα για την δράση του Πράσινου Ταμείου και το αντικείμενο και σκοπό της μελέτης	4
2. Εισαγωγή - Γενικά Στοιχεία	5
2.1. Μεθοδολογία υλοποίησης διαδικασίας καταγραφής και επεξεργασίας Κτηματολογικών και Πολεοδομικών δεδομένων	5
2.1.1. Γενικά Στοιχεία - Αντικείμενο των τεχνικών οδηγιών σύνταξης του Ε.Σ.Ε.Κ.Κ.	5
2.1.2. Παραδοτέα Στοιχεία	9
3. Ιστορικό με την πορεία υλοποίησης και εφαρμογής του Ρυμ. Σχεδίου Καισαριανής	12
3.1. Διοικητική Ένταξη.....	12
3.2. Δημογραφικά Χαρακτηριστικά.....	12
3.3. Πολεοδομικό Καθεστώς.....	13
3.3.1 Ιστορικό Ρυμοτομικών Σχεδίων Δ. Καισαριανής	22
4. Μεθοδολογία Υλοποίησης - Περιγραφή Διαδικασίας Καταγραφής & Επεξεργασίας - Βήματα Υλοποίησης	28
4.1 Καταγραφή Υπάρχουσας Κατάστασης – Τεκμηρίωση Ιεράρχησης - Αναγκαιότητα	31
5. Χρονοδιάγραμμα Υλοποίησης Ενεργειών	40
6. Προτάσεις - Συμπεράσματα	41
6.1. Προτάσεις – Δ. Καισαριανής	41
6.2. Συμπεράσματα	43

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΩΝ / ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

A.	B.1.1. ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΤΩΝ ΘΕΣΕΩΝ ΤΩΝ ΚΟΙΝΟΧΡΗΣΤΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΦΕΛΩΝ ΧΩΡΩΝ Δ. ΚΑΙΣΑΡΙΑΝΗΣ (κλίμακας 1:8.000)	46
B.	B.1.1. ΠΙΝΑΚΑΣ ΒΑΣΗΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΤΟΥ ΣΥΝΟΛΟΥ ΤΩΝ ΚΟΙΝΟΧΡΗΣΤΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΦΕΛΩΝ ΧΩΡΩΝ Δ. ΚΑΙΣΑΡΙΑΝΗΣ	47
Γ.	B.1.2. ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΤΩΝ ΘΕΣΕΩΝ ΤΩΝ ΚΟΙΝΟΧΡΗΣΤΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΦΕΛΩΝ ΧΩΡΩΝ ΠΟΥ ΔΕΝ ΕΧΟΥΝ ΑΠΑΛΛΟΤΡΙΩΘΕΙ (κλίμακας 1:8.000)	48
Δ.	B.1.2 ΠΙΝΑΚΑΣ ΒΑΣΗΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΤΩΝ ΚΟΙΝΟΧΡΗΣΤΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΦΕΛΩΝ ΧΩΡΩΝ ΠΟΥ ΔΕΝ ΕΧΟΥΝ ΑΠΑΛΛΟΤΡΙΩΘΕΙ	49

ΨΗΦΙΑΚΗ ΒΑΣΗ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ

USB Stick

1. Εισαγωγικό σημείωμα για την δράση του Πράσινου Ταμείου και το αντικείμενο και σκοπό της μελέτης

Το Πράσινο Ταμείο είναι Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου του ΥΠΕΝ που συστάθηκε με το Ν.3889/10 (ΦΕΚ 182Α'/10) «Χρηματοδότηση Περιβαλλοντικών Παρεμβάσεων, Πράσινο Ταμείο, Κύρωση Δασικών Χαρτών και άλλες διατάξεις». Αποτελεί συνέχεια του Ειδικού Ταμείου Εφαρμογής Ρυθμιστικών και Πολεοδομικών Σχεδίων (ΕΤΕΡΠΣ). Το Πράσινο Ταμείο διαχειρίζεται τους πόρους του «Ταμείου Περιβαλλοντικού Ισοζυγίου», του «Γαλάζιου Ταμείου» και του «Ειδικού Φορέα Δασών».

Σκοπός του Πράσινου Ταμείου είναι η ενίσχυση της ανάπτυξης μέσω της προστασίας του περιβάλλοντος με την διαχειριστική, οικονομική, τεχνική και χρηματοπιστωτική υποστήριξη προγραμμάτων, μέτρων, παρεμβάσεων και ενεργειών που αποβλέπουν στην ανάδειξη και αποκατάσταση του περιβάλλοντος, η στήριξη της περιβαλλοντικής πολιτικής της χώρας και η εξυπηρέτηση του δημόσιου και κοινωνικού συμφέροντος μέσω της διοίκησης, διαχείρισης και αξιοποίησης των πόρων που προβλέπονται στα άρθρα 3 και 7 του Ν.3889/10.

Το Πράσινο Ταμείο, για την επίτευξη του σκοπού του σχεδιάζει και υλοποιεί Χρηματοδοτικά Προγράμματα για την προώθηση έργων, δράσεων και λοιπών παρεμβάσεων προς όφελος του φυσικού και οικιστικού περιβάλλοντος, στο πλαίσιο των προτεραιοτήτων της σχετικής εθνικής στρατηγικής για το περιβάλλον. Τα Χρηματοδοτικά Προγράμματα, στο πλαίσιο διασφάλισης της διαφάνειας των χρηματοδοτήσεων και της εξυπηρέτησης των στόχων των αντίστοιχων περιβαλλοντικών και λοιπών χωρικών πολιτικών, διαρθρώνονται σε Άξονες Προτεραιότητας, Μέτρα και Δράσεις, καθορίζουν τους δικαιούχους φορείς, το ύψος της χρηματοδότησης και τα κριτήρια αξιολόγησης των υποβαλλόμενων προτάσεων.

Το Χρηματοδοτικό Πρόγραμμα «ΔΡΑΣΕΙΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΟΥ ΙΣΟΖΥΓΙΟΥ» ενισχύει έργα, δράσεις και άλλες παρεμβάσεις που στοχεύουν στην περιβαλλοντική αναβάθμιση των πόλεων και στην πολεοδομική αποκατάσταση και εξισορρόπηση της επιβάρυνσης που προκαλείται από τη διατήρηση αυθαίρετων κατασκευών, επιτυγχάνοντας ταυτόχρονα οικονομικούς και κοινωνικούς στόχους. Χρηματοδοτεί δράσεις περιβαλλοντικού ισοζυγίου οι οποίες επιλέγονται από τις προβλεπόμενες στο άρθ. 77 του Ν.4495/17.

Προκειμένου να προωθηθεί ο χωρικός σχεδιασμός, να ολοκληρωθεί η εφαρμογή του σχεδίου πόλης και η απόκτηση των χαρακτηρισμένων κοινόχρηστων και κοινωφελών χώρων, οι δήμοι καταρτίζουν Επιχειρησιακό Σχέδιο εντός των διοικητικών ορίων τους, στο οποίο καταγράφονται, ανά δήμο ή δημοτική ενότητα ή δημοτική κοινότητα, οι χαρακτηρισμένοι από το εγκεκριμένο ρυμοτομικό σχέδιο, κοινόχρηστοι και κοινωφελείς χώροι. Οι χώροι για τους οποίους δεν έχει συντελεστεί ακόμα η απαλλοτρίωση ιεραρχούνται βάσει κριτηρίων ως προς την αναγκαιότητα απόκτησής τους για τον ευρύτερο πολεοδομικό σχεδιασμό του Δήμου λαμβάνοντας υπόψη και το χρόνο που έχει παρέλθει από την επιβολή της ρυμοτομικής απαλλοτρίωσης.

Χωρικό πεδίο εφαρμογής της εν λόγω δράσης είναι τα διοικητικά όρια του δυνητικού δικαιούχου. Το πρόγραμμα χρηματοδοτεί δράσεις που εφαρμόζονται στην περιοχή παρέμβασης του δυνητικού δικαιούχου οι οποίες εφαρμόζουν και συντάσσονται σύμφωνα με τις τεχνικές προδιαγραφές των με αρ. πρωτ. οικ. ΥΠΕΝ/ΔΕΣΕΔΠ/57771/774/14-6-2021, οικ. ΥΠΕΝ/ΔΕΣΕΔΠ/54863/708/30-05-2022 και οικ. ΥΠΕΝ/ΔΕΣΕΔΠ/130896/1564/09-12-2022 Εγκυκλίων Τεχνικών Οδηγιών.

6.2. Συμπεράσματα

Το Επιχειρησιακό Σχέδιο για την εξασφάλιση των Κοινοχρήστων και Κοινωφελών χώρων έχει ως στόχο να συμβάλει στην ολοκλήρωση της εφαρμογής του σχεδίου πόλης της Δημοτικής Κοινότητας, μέσω της απόκτησης των χαρακτηρισμένων κοινοχρήστων και κοινωφελών χώρων, προσανατολιζόμενο στην καταγραφή της υπάρχουσας κατάστασης για τους χώρους αυτούς για τους οποίους δεν έχει συντελεστεί απαλλοτρίωση.

Οι κοινοχρήστοι χώροι, διαδραματίζουν καθοριστικό ρόλο στην οργάνωση του αστικού ιστού και η σημασία τους είναι ζωτική και πολυσήμαντη.

Καθώς εξυπηρετούν τις ανάγκες των κατοίκων της πόλης, εξασφαλίζουν την ευμάρεια και ζωτικότητα της κοινότητας οδηγώντας στην ποιοτική αναβάθμιση της διαβίωσης των κατοίκων της. Οι κοινοχρήστοι χώροι αποτελούν ουσιαστικό στοιχείο της ποιοτικής διαβίωσης των κατοίκων. Η προστασία και η εξασφάλιση επαρκών κοινοχρήστων χώρων βοηθά στη βελτίωση του υποβαθμισμένου αστικού περιβάλλοντος καθώς η υπέρμετρη αστικοποίηση, η επέκταση των πόλεων και η τάση ανεξέλεγκτης δόμησης, οδήγησαν σε επιδείνωση του αστικού χώρου και σε μείωσή τους. Η εξασφάλιση τους, συνδέεται άρρηκτα με την πολεοδομική νομοθεσία, τον πολεοδομικό σχεδιασμό καθώς και με τις χωρικές πολιτικές και στρατηγικές που εφαρμόζει το Κράτος.

Πρώτος τομέας που επλήγη σε προηγούμενες χρονικές περιόδους ήταν οι κοινοχρήστοι χώροι. Καθώς το μέσο ποσοστό τους μειώθηκε, ενώ όσοι παρήχθησαν μέσω των πολεοδομικών σχεδίων, αποκτήθηκαν μερικώς, η ανάγκη εξασφάλισης τους καθίσταται επιτακτική. Η κυριότερη αδυναμία εξασφάλισής τους είναι σαφώς το πολύπλοκο θεσμικό πλαίσιο για την εφαρμογή των σχεδίων με την έγκαιρη απόκτηση τους. Αυτό σε συνδυασμό με την ανεπάρκεια οικονομικών πόρων οδηγεί σε κάποιες περιπτώσεις στην κατάργησή τους και την ανατροπή του πολεοδομικού σχεδιασμού, κυρίως λόγω άρσεων μακροχρόνιων ρυμοτομικών απαλλοτριώσεων.

Η χρόνια αδυναμία εφαρμογής του ρυμοτομικού σχεδίου και η απόδοση των κοινοχρήστων χώρων στους πολίτες υποδεικνύουν την αναγκαιότητα αλλαγών στο θεσμικό πλαίσιο που διέπει τη συντέλεση ρυμοτομικών απαλλοτριώσεων καθώς και την διάθεση μεγαλύτερου ποσοστού για την απόκτησή τους τους, ιδιαίτερα αυτών που κινδυνεύουν χαθούν, μέσω μιας ολοκληρωμένης παρέμβασης αστικού ανασχεδιασμού αξιοποιώντας πόρους και σχετικά προγράμματα της ΕΕ.

Η προοπτική μιας τέτοιας διαδικασίας θα δώσει τη δυνατότητα στο Δήμο να αποσαφηνίσει ζητήματα του χωρικού σχεδιασμού τα οποία μένουν ανολοκλήρωτα και αρρύθμιστα για αρκετά χρόνια αλλά και να επαναπροσδιορίσει τις προτεραιότητές του ως προς την αναγκαιότητα απόκτησης των χώρων αυτών.

Η συμβολή του Πράσινου Ταμείου για την ενίσχυση της ανάπτυξης μέσω της προστασίας του περιβάλλοντος με την διαχειριστική, οικονομική, τεχνική και χρηματοπιστωτική υποστήριξη προγραμμάτων, μέτρων, παρεμβάσεων και ενεργειών που αποβλέπουν στην ανάδειξη και αποκατάσταση του περιβάλλοντος, η στήριξη της περιβαλλοντικής πολιτικής της χώρας και η εξυπηρέτηση του δημόσιου και κοινωνικού συμφέροντος είναι καθοριστική. Με το παρόν Επιχειρησιακό Σχέδιο καταγράφεται συστηματικά η πραγματική σημερινή κατάσταση στην εφαρμογή του εγκεκριμένου πολεοδομικού σχεδιασμού και αξιολογούνται οι κίνδυνοι απώλειας πολεοδομικά σημαντικών χώρων προκειμένου να ακολουθήσει ο προγραμματισμός της αναγκαίας και με προτεραιότητες χρηματοδότησης που θα δύναται να εξασφαλίσει τους αναγκαίους ή σημαντικούς για τις οικιστικές περιοχές του Δήμου κοινοχρήστους και κοινωφελείς χώρους.